



Participatie en openbare verlichting

Steeds meer gemeenten en provincies onderkennen dat burgerparticipatie een toegevoegde waarde heeft bij het maken van beleid en concrete plannen. Het wordt zelfs steeds vaker noodzakelijk geacht om te komen tot een goed resultaat. Burgers brengen hun eigen kennis, ervaringen en ideeën mee. Het gebruik van deze input maakt dat plannen beter aansluiten bij de wensen en behoeften van de burgers en meer draagvlak hebben. Openbare verlichting vormt hierop geen uitzondering.

Een beter resultaat door de betrokkenheid van burgers

Burgers kunnen op verschillende manieren betrokken worden bij het proces. Drie verschillende vormen van burgerparticipatie zijn raadplegen, adviseren en coproduceren.

- *Raadplegen:* vragen stellen aan de burgers (interviews, enquêtes) over hoe men zaken beleeft en wat men

belangrijk vindt. Zo ontstaat inzicht in de verwachtingen en ideeën van de burgers en kan hier rekening mee worden gehouden.

- *Adviseren:* advies vragen, bijvoorbeeld door middel van een burgerpanel. Burgers kunnen problemen naar voren brengen

Voorbeeldprojecten OVL en participatie

Overal in het land betrekken gemeenten hun burgers bij het maken van plannen. Een goed voorbeeld zijn de gemeenten die voor het thema openbare verlichting het instrument burgerparticipatie inzetten. Er zijn verschillende voorbeelden:

- Gemeente Renkum heeft intensief met een kleine groep burgers samengewerkt die op hun beurt via informatieavonden een breed gedragen advies hebben uitgebracht;
- Gemeente Rijssen-Holten heeft een enquête aan haar reeds bestaande burgerpanel (800 leden) voorgelegd betreffende het thema licht in de openbare ruimte;
- Verschillende gemeenten in voornamelijk Noord en Oost Nederland bepalen in samenspraak met de burgers waar wel of geen verlichting wordt geplaatst dan wel wordt weggehaald (met name in het buitengebied);
- Een voorbeeld hiervan is het project 'Twente uitgelicht', waaraan een tiental gemeenten meedoet. Elke gemeente organiseert een informatieavond met als onderwerp 'de openbare verlichting in het buitengebied'. Vervolgens kunnen burgers via een website (www.twentebewustverlicht.nl) aangeven welke lichtmasten volgens hen weg kunnen en welke moeten blijven staan. De gemeente Buren was de eerste die volgens dit concept werkte.

en oplossingen aandragen, die vervolgens een belangrijke rol in het (beleids)proces spelen.

- **Coproduceren:** een verdergaande vorm van participatie, waarbij burgers bijvoorbeeld meeontwerpen aan nieuwe infrastructuur of verantwoordelijk worden voor een stuk beheer van de openbare ruimte.

Welke vorm of middel van participatie ook wordt ingezet, de essentie is altijd interactie tussen burgers en overheid. Interactie, waarbij werkelijk ruimte is voor de inbreng van de burgers. Enkel informeren hoort daarom niet thuis in het bovenstaande rijtje; dat is immers eenrichtingsverkeer waarbij de burger geen actieve rol heeft.

Randvoorwaarden voor burgerparticipatie

Zeker als het gaat om de leefomgeving, is het belangrijk burgers te betrekken bij het maken van plannen. Het is niet altijd gemakkelijk om hier vorm en inhoud aan te geven. Het kost tijd en levert vanzelfsprekend niet alleen positieve reacties op. Het

is voor gemeenten en provincies een kwestie van ervaring opdoen: op welke manier kan ik mijn burgers bij het proces betrekken? Wat werkt wel en wat werkt niet? In de notitie 'Burgerparticipatie en provinciale infrastructuur' van de provincie Overijssel worden belangrijke randvoorwaarden genoemd.

Enkele belangrijke punten zijn:

- **Ruimte voor resultaten:** als er geen ruimte is om iets met de mening van burgers te doen, is burgerparticipatie niet geschikt.
- **Afbakening:** het moet voor alle betrokkenen duidelijk zijn wat wel en niet ter discussie staat en waar zij wel en geen invloed op uit kunnen oefenen.
- **Gemeenschappelijk probleem:** het onderwerp moet voor voldoende mensen relevant zijn.
- **Draagvlak, zowel politiek, bestuurlijk als ambtelijk:** het is van belang dat er draagvlak is bij de ambtelijke top en bestuurders voor de burgerparticipatie.
- **Voldoende kennis, kunde en beschikbare capaciteit:** onontbeerlijk zijn kennis en kunde van het interactieve proces en voldoende menskracht om het proces te begeleiden.

Tekst: Daaf de Kok en Beatrijs Oerlemans, Licht en Donker Advies

Foto: Beatrijs Oerlemans

Duurzame Verlichtingstafel beleving OVL en bewonersparticipatie

Op donderdagmiddag 11 oktober a.s. organiseren Agentschap NL en de provincie Overijssel een bestuurlijke bijeenkomst energiebesparing openbare verlichting met als thema beleving van licht en bewonersparticipatie. Doel is het initiëren van vervolgstappen voor de verduurzaming van de openbare verlichting in Nederland. Deze tweede Duurzame Verlichtingstafel dit jaar is vooral bedoeld voor wethouders en gedeputeerden. Anderen die te maken hebben met openbare verlichting zijn na aanmelding - voor zover de capaciteit van de zaal het toelaat - ook van harte welkom.

Tijd:

15.00 – 17.30 uur, inloop met koffie en thee vanaf 14:30 uur

Locatie:

Provinciehuis Overijssel, Luttenbergstraat 2, 8012 EE Zwolle

Aanmelden:

Mail naar openbareverlichting@agentschapnl.nl. Vermeld in de e-mail uw naam, functie, organisatie, e-mailadres en dat het gaat om de bijeenkomst op 11 oktober 2012.